

Український ВІСНИК

М. Шевченко

Часопис Союзу Українців Румунії. Рік видання XXI. № 15-16 (серпень) 2014

Прочитайте:

- ❖ Тарас Шевченко: «ЦАРІ» – обличчя, яке ридас
- ❖ «Дунаю, Дунаю, чому смутен течеш?»
- ❖ «Реквізований» мішок картоплі
- ❖ Микола Майданюк і «Негостинські струни»
- ❖ Депутат Іван Марочко знову був на Буковині з телебаченням за собою
- ❖ Успіння Божої Матері
- ❖ Двадцять років тому
- ❖ Сторінку письменника

«Княгиня» української пісні
РУСЛАНА ЛОЦМАН
зачарувала тульчанців своїм голосом

«РЕКВІЗОВАНИЙ» МІШОК КАРТОПЛІ

Мама і тато є іконами для кожного з нас. Вони дали нам життя, виростили, вирядили у світ – близький чи далекий.

Бережемо ці ікони у серці протягом усього життя, а якщо на додаток доля наділила ще й даром пера, пишемо про них теплими словами.

У моїх «буковинських трафунках» я присвятив кілька речей моєму татові Ількові – муляру і господарю. На них вельми гарно відгукнувся відомий чернівецький університетський професор, літературознавець Володимир Антофійчук. Пан професор навіть передрукував їх у «Буковинському журналі» і назвав «унікальними», бо, мовляв, письменники, як правило, оспівують у своїх творах матерів, а батьків лише зрідка.

У румунській пресі про моє рідне місто Серет пишуть нечасто – хіба з нагоди пам'ятної дати його заснування, і тоді підкреслюють, що воно було першою столицею молдавського князівства, чи з нагоди певних культурних подій. А про передмістя Руснаки, де я народився і виріс – майже ніколи (тільки я «обезсмертив» Руснаки у своїх «трафунках»). Бо Серет, як адміністративна одиниця, включає і передмістя, які мають яскраве історичне «забарвлення»: Руснаки, Татарщина, Руйна, Троїца.

Тому я зрадів, коли мій друг, поет Іван Ковач, сказав мені, що у тижневику Formula AS (7-14 серпня 2014) появилася ціла сторінка про одну серетську (руснацьку) сім'ю і чи знаю я хто такі Дорофтей і Марія Матей. Статтю підписав Йоан Д. Матей.

Знаю, бо це руснацькі люди, господарі на ціле село, знаю всіх їхніх п'ятеро синів – Івана, яського університетського професора, автора статті, Філіпа, Михайла, Павла і найменшого Мірчу. З Павлом, який закінчив російську філологію в Бухаресті і який був викладачем у буковинських селах (Негостині, Балківцях) я дружив, бо він був моїм ровесником, та, на жаль, передчасно пішов з життя.

Тепло і задушевно пише старший син про своїх батьків, Дорофтея і Марію, про їх працьовитість, чесність і побожність. Такими запам'ятав їх і я. Та й хлопці, нівроку, вийшли в люди – крім середульшого Михайла, всі з вищою освітою.

Та маю намір не коментувати прочитаний у тижневику синівський спогад.

Узявся я за перо з іншої причини, бо прочитане викликало і в мене спогад,

який стосується років далеких – кінця другої світової війни, коли до Серету прибули радянські військові частини і одна з них зупинилася тут на перепочинок чи переформування.

Тоді й стався трафунок, про який розповідав нам, дітям, через роки батько – сам я не міг про нього знати, бо в передостанній рік війни мені було ледве чотири роки.

Руські солдати розквартирувалися повсюди, було їх кілька і на нашому обійсті з кіньми, яких тримали у стодолі, де й самі ночували. У хаті місця не було, бо у нашій сім'ї, крім мами і тата, було семеро дітей. Треба сказати, що солдати поводитися з нами гарно, не кривдили, навіть гостинців приносили дітям. Це може й тому, що тато, який у першу світову був австрійським вояком і перебув кілька років у російському полоні, добре знав їхню мову. Та водночас руські вояки нишпорили за поживою – горілкою та їжою – салом, картоплею. Постійно домагалися: «Матушка, давай сала, матушка, вари картошку!»

Але в нашій хаті було дев'ять ротів, тому тато немічно розводив руками: нет картошки! А картоплю він приховавав, аби було що їсти, коли руські підуть, а ще й на насіння.

Бурчали невдоволені солдати, їли консерви (мабуть, американські, без картоплі) пили чай із згущеним молоком і таким же цукром (малцукером, також американським), запивали спиртом і радилися (підслухав тато) про те, де б роздобути на Руснаках картоплі.

Аж ось, одного дня притаскали вони повний мішок картоплі і звеліли матері зварити у мундирах цілий горнець. Поки картопля варилася, тато почав вивідувати в кого вони ту картоплю «реквізували». Кажуть, що в одного «кулака», себто куркуля. І так, слово за словом, виявилось, що тим «кулаком» був Дорофтей Матей, найкращий руснацький господар, про якого пише тепер у тижневику син Іван.

Чи то хтось з руснацьких людей направив руських солдатів до цього господаря, чи, може, вони самі докмітилися за виглядом господарства саме його «притиснути» і таким способом роздобути мішок картоплі – тато не дізнався, але знав, що має робити.

Опівночі, коли всі спали, він узяв той мішок на плечі і, скрадаючись городами, як злодій, відніс його назад Дорофтеєві. «Сусіде, кажу вам як перед богом, що я не винен, не я послав до вас руських

вояків за барабулею, тому не бануйте на мене, ось ваш мішок, правда неповний, бо вояки заставили мою жінку зварити їм горнець. Самі подумайте, хто з сусідів має на вас зле око і замельдував, що ви богач.

Дорофтей татові повірив, навіть зажурився, що він може потерпіти біду, коли солдати знову захочуть картоплі.

«Не журіться, сусіде, якось дам собі раду», – заспокоїв тато Дорофтея.

Справді, на другий день руські солдати знову забагли картоплі в мундирах, а мішка нема. Вони до тата: «Хазяїн, где картошка?» Подумали, що тато приховав її для себе. Люті, за зброю хапаються.

А тато втихомирює їх: «Хлопці, не пужайте мене своїми пукавками, і я був солдатом, голодував і мерзнув у дикунках. Бо вам що? Як прийшли так завтра підете собі і ніколи більше ваша нога сюди не ступить. А мені тут жити, дітей ростити. Тому не хочу, аби люди пальцем на мене справляли – ади, мулер Ілько послав руських вояків красти. Ади, мав чомусь зуба на Дорофтея і ті цілий мішок барабулі у того забрали. Зрозуміли? У селі чоловік жиє серед людей, тому мусить жити з ними у злагоді? Зрозуміли?»

Зрозуміли руські вояки, бо і серед них були селюки, хлібороби. Заприялилися відтоді з моїм татом, навіть попередили, що рийшов наказ реквізувати для війська коні і фіри. Допомогли сховати нашого коня у закутку стодоли.

І серед руснацьких людей тато набув шани, бо, як руські пішли, сам господар Дорофтей розповів їм про чесність свого сусіда...

Михайло МИХАЙЛЮК

Фестиваль на гуцульському хуторі Площі

НАША ГОРДИСТЬ ТА НАДІЯ

РАЛУКА-ДАНА ГОМЕНЮК

13 липня на хуторі Площі відбувся другий випуск Фестивалю гуцулів. Площі – це хутір, що адміністративно належить до громади Ізвареле Сучевей. Він розташований під вершиною Аршиця – 1386 м. над рівнем моря. Звідси відкриваються надзвичайні краєвиди, звідси можна бачити села Лупчину і Магуру, що належать громаді Ульма, частину Путильського

району Чернівецької області, села Єгриште, Заломисту та інші Площі, що входять до громади Бродина. З гори Аршиця, коли ясний день, видно Чорногору, яка оспівується в гуцульських співанках, гори Рареу недалеко Кимпулунга Молдовенеск, Калімані коло Ватра Дорней, гору Лучіна (1586 м.), що належить громаді Молдова Суліца.

До Площів жителі громад Ульма, Ізвареле Сучевей, Бродини приходять збирати афінки, гододзи, чорниці та гриби. Мешканців цього хутора призивають «гогодзарями». Населення займається скотарством, бо угідь багато, а людей досить мало.

Є чотирирічна школа із одним учителем і однією вихователькою. В останній час гуцули збудували тут три церкви, з яких одна підпорядковується Митрополії Слетіоара, котра тримає православні свята за старим стилем. Всі три церкви православні. Митрополія із Слетіоари збудувала триповерховий готель для екуменного туризму. Церкви збудовані місцевими газдами, котрі мають свої ділянки лісу, якими користуються і частину пожертвували для будівлі церков.

Всі святкують за старим стилем, хоч теоретично Румунська Православна Церква не благословляє цю справу, але дозволяє священикам правити Божу Службу за старим церковним календарем.

В день фестивалю відбувся храм церкви Св. Апостолів Петра і Павла. Члени Негостинського хору, керованого проф. Миколою Крамарем, зранку прибули до церкви і під час богослужіння «відповідали» отцям на румунській і українській мовах.

Після Богослужіння почав фестиваль, на якому були присутні понад 300 осіб.

Народилася та проживає в українському селі Балківці (повіт Сучава). Тут закінчила восьмирічну школу, протягом якої відмічається надзвичайними результатами у навчанні. Гострий розум, пильність це властивості, які належать моїй бувшій учениці. Розумна, скромна, працююча дівчина відчуває схильність й повагу до рідної мови. А це доказує своїм ставленням, завжди серйозною підготовкою для уроків.

Під час гімназії виступає у шкільних виставах як член вокального гуртка «Буковинка», чи у різних ролях сценет. Рідна мова любо, плавно, виразно лунає з її вуст.

У 7-му класі бере участь в олімпіаді з української мови, де отримує I-е місце на повітовому етапі. Тому що на вищому етапі не була поміж нагородженими, це її сильно мотивує й наступного року займає I-е місце на обидвох етапах.

Двічі нагороджена першим дипломом на міжнародному конкурсі з української мови ім.Петра Яцика. Також у 8-му класі на конкурсі «День рідної мови» виступає із есе «Рідна мова у моїй школі» та отримує першу нагороду.

Після закінчення гімназії її кроки направляються до технічного коледжу ім. Лацку Воде, філологічний відділ. Цього шкільного року вступає до 12-го класу. У ліцеї українську мову вивчає по групах із викладачкою Антонетою Крайнічук.

Від 9-го до 11-го класу на олімпіадах з української мови завойовує перше місце на обидвох етапах. Це результати відданої праці та бажання удосконалювати власну підготовку. Гарні результати заохочують брати участь у різних олімпіадах, наприклад, румунської та французької мови, географії та релігії.

Із гордістю розказує, що має успіх на олімпіадах рідної української мови, якій належить спеціальне місце у її душі. Її мрія здобути перше місце на олімпіаді й останнього року ліцею, щоб порадувати викладачок, які керували, підготовляли, підбадьорювали.

Ралука пишається своїми гарними результатами, а те, що допомогло їх здійснити, це любов до праці.

Поміж улюбленими предметами, окрім рідної мови, ще й румунська та французька мови, географія.

Твори з української літератури, близькі до серця, це – Тараса Шевченка. Найбільше зворушливим вважає сюжет поеми «Наймичка», де описана глибока любов та жертва мами заради дитини.

Читання й танець – захоплення, якими заповнює вільний час. Читання книг вважає головним способом збагачення словникового запасу. Танець допомагає розслабитися після шкільних подій.

Ралука член відомого ансамблю українських танців із села Балківці під назвою «Козачок», який має плідну діяльність.

Мотто, яким керується – «Довіряй власним можливостям!»

Анка МАЙДАНЮК ШТЮБІАНУ

Для фестивалю Михайло Куриш на своїм полі збудував дерев'яну сцену, прикрасив килимами, а для учасників зробив чотириметрові лавиці.

Фестиваль відкрив голова Сучавської філії СУРу Борислав Петрашук.

Гостями дійства були Дмитро Черненко, заступник голови СУРу, голова Тульчанської філії, Віктор Симчук, заступник голови СУРу, голова Ботошанської філії. Були присутні майже всі члени комітету Сучавської повітової філії СУР та голови місцевих організацій СУРу.

Борислав Петрашук підкреслив, що єдиним спонсором фестивалю є СУР, передав привіт від голови СУРу Степана Бучути.

Звучність була забезпечена електронною апаратурою і також відео проф. Георгієм Бодяном, директором школи в сусідньому селі Ульма.

На сцені виступили: фанфара із с. Киндешти Ботошанського повіту, «Козачок» із Балківців, керований проф. хореографом Петром Шойманом, Негостинський хор (диригент Микола Крамар), оркестри гуцульської музики із Ульми (два гуртки) із вокальними та інструментальними солістами.

Місцева організація СУРу забезпечила кіоски із різними напінками та продуктами.

І я підтверджую думку, висловлену на відкритті фестивалю Б. Петрашуком, що СУР повинен організувати такі події і в ізольованих селах, навіть і на присілках, де всі сходяться, радіють і набуваються в товаристві, у громаді.

Юрій ЧИГА

ДЕПУТАТ ІВАН МАРОЧКО ЗНОВУ БУВ НА БУКОВИНІ З ТЕЛЕБАЧЕННЯМ ЗА СОБОЮ

Дзвонять знайомі і питають чи бачив я по Національному телебаченню в рамках програми «Еурополіс» 45-хвилинну передачу про буковинських українців і чи сподобалося як коментували її з студії депутат СУРy Іван Марочко та негостинський викладач, перекладач, есеїст і журналіст Євсебій Фрасинюк.

Бачив, це було у другій половині липня, хоча передача була підготовлена раніше, але через світовий футбольний чемпіонат, який передавав перший телеканал, була відкладена.

І дуже сподобалася, засвідчуючи, що серед українців Сучавщини, яких за останнім переписом офіційно поменшало, національний дух живий, що серед них не перевелися яскраві таланти, що є люди, які «упряглися» у культурну роботу.

А ця передача, як і попередні, як і майбутні, водночас засвідчує, що український електорат не помилився, віддавши свій голос за депутата Івана Марочка. Бо на відміну від попередніх наших парламентаріїв, котрі появлялися на голубому екрані тільки з нагоди певних важливих подій та річниць, він усвідомив, що румунський світ повинен знати хто такі українці, як вони живуть, співають і танцюють, як зберігають свої традиції та звичаї. Бо хто інший зробить це, коли українці не мають свого представника у

телебаченні? Тому Іван Марочко зумів переконати Національне телебачення та й інші телеканали звернути увагу на українців та їх матеріальні і духовні здобутки. Може, це переконає і тих, котрі опротестовують депутата Івана Марочка.

А по тій телепередачі, про яку йде мова, телеглядачі мали нагоду побачити прекрасний балківський танцювальний ансамбль «Козачок», керований викладачем Петром Шойманом, від танців якого аж спирає дух. Бо так танцюють балківські хлопці, що здається, наче в них крила повиростали!

А який майстер на всі руки Константін Мойса, себто вуйко Костан, з гуцульського села Чумирна! Він, як мовить народне прислів'я – і швець, і на дуду грець! Вуйко Костан – тесляр, різник, йому підкоряється і флюяра (сопілка). Гарно говорив про нього шкільний інспектор Ілля Савчук, заступник голови Сучавської філії СУРy.

А з яким натхненням розповідь про віруючих та їх церкву негостинський молодий священник Данієл Петрашук!

Гарно і переконливо виступав й отець Николаїшин про відкриття будинку культури у гірському селі Майдан.

Депутат серед своїх гуцулів

Перед Чернівецьким університетом

Показав себе вокальний і танцювальний гурток «Весна» з села Роґожести Ботошанського повіту, в якому сурівською філією вже багато років керує викладач, бувший примар, Віктор Симчук.

Ще не затих відгомін про названу передачу, як знову дзвінки. З Ульми збирач фольклору і наш активний співробітник Юрій Чига повідомляв мене, що до свого рідного села прибув депутат Іван Марочко у супроводі телеоператора. Дізнаюся, що депутат був і в моєму рідному Сереті, був у гуцульському селі Палтін та в інших українських поселеннях і що невдовзі знову побачимо телепередачі про буковинських українців. І можемо тільки радіти, що з телеекрана знову зазвучить українська пісня, почується рідне слово завдяки українському депутату Івану Марочку.

М. МИХАЙЛЮК

Свято Преображення Господнє

До найбільших серед дванадцяти річних празників християнського календарного циклу належить і Преображення Господнє, або як у народі найчастіше називають – Спас, Великий Спас, що припадає на 19 серпня. Він вважається третім святом опісля Різдва та Великодня.

За біблійською легендою у цей день Ісус Христос разом зі своїми учнями піднявся на гору. Посеред ночі осяйнуло дивовижне видовище – ічхній учитель у блаженному освітленні здіймався на небеса. Присутні почули голос, що Ісус є намісником Бога на землі. Саме це і переконало їх про надприродну місію Христа. Він мов би об'єднував земні й небесні начала. Звідси й назва свята Преображення Господнє.

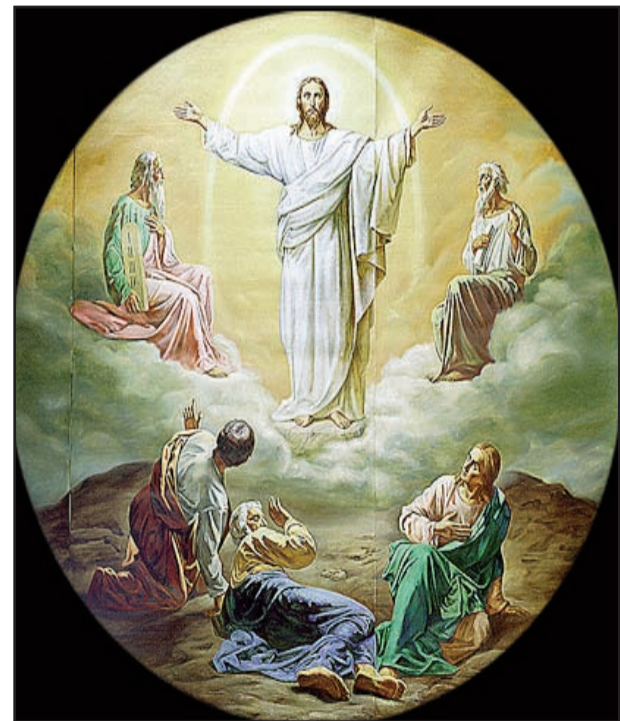
Проте в народі празник Спаса мав і світське значення. Його пов'язували зі святом врожаю. Первісне коріння празника сягає дохристиянських вірувань. Майже в усіх давніх народів існували урочисті свята врожаю. Наші пращури відзначали закінчення жнив'яної пори.

За дайбозькими віруваннями найпершу шану годилося віддати Сонцю, якому власне й завдячували щедроність ниви. Красномовним

свідченням того, що Спас символізував свято врожаю, пізніше використало в своїх обрядах й християнство, підтверджує і звичай освячувати в церкві дари природи: яблука, груші, сливи.

Зі Спасом, котрий символізує завершення основних хліборобських жнив, починається й початок храмових празників. На храм сходилися родичі, знайомі й навіть чужі люди з сусідніх сіл, приїздили на врочисту відправу священники з довколишніх місцевостей. Це була велика подія для села. На Закарпатті празник йменується як Преображення. Тут не святять ні продукти, ні овочі. Тут проводять обряд «мирування». Священик у церкві мирує людей, робить на лобі водяні хрестики. На моїй рідній Мараморощині в селі Кричунові, звідки і моя Одотя, на свято Преображення приходять сини і дочки села. Приходять на відправу около 15 священників, які походять з Кричунова і які працюють у різних поселеннях Мараморощини, Банату, Буковини і навіть в Америці – Василь Буйчук мій колега класу. Приходить пані Тереза Шендрою (Малярчук) редактор Українського вісника.

Про Спаса існують різні приказки:

Пришов Спас – бери рукавиці про запас. Спас – усьому час.

Як прийде Спас, то комарям урветься бас, і як прийде Пречиста (28 VIII) – забере їх нечиста.

Підготував Микола КОРНИЦАН

Тарас Шевченко: «ЦАРІ» – обличчя, яке ридає... (II)

Друга царська постать, яку обрав Шевченко за приклад, це Володимир Святославич (972-1015), славний князь Новгородський, а потім Київський та всієї Русі. Силою своїх полків зумів створити чи не наймогутнішу державу тодішнього часу – Київську Русь, кордони якої простягались від Чорного моря до Балтійського, від півострова Тамань до Верхньої Вісли, об'єднуючи слов'янські племена, але і тюркські та фінські.

Картина, яку створює поет, містить на першому плані княжий двір полоцького князя Рогволода (друга половина X-го ст.), де «Старий веселий Рогволод,/ Дружина, отроки, народ/ Кругом його во златі сяють», бо відбувається одна із найщасливіших подій людського життя, зокрема княжої сім'ї: всі вони ждуть-виглядають «Із Литви князя-жениха/ За рушниками до Рогніди», молоді красивої княгині.

На другому плані, який узаконює цю подію-свято, привертають увагу образи давньослов'янських божеств: Лель – син Ладо, божество любовної пристрасті, та Ладо – божество краси, покровителька подружжя і сімейної гармонії, і палаючий жертвений вогонь – очищуюча сила, навколо якого «Танцюють, граються дівчата» і співають весільні пісні: «Гой, гоя, гоя!/ Новії покої/ Нумо лиш квітчати,/ Гостей сподіватись». Такі ритуальні танці мають за намір відлучити весело молоду дівчину від сім'ї та дівочтва й увести її в нову сім'ю (новії покої). Не можна оминати те, що «Огонь Рогніда розвела;/ Драгим слесем полила/ І сипала в огнище ладан». Ці дорогі атрибути вблагання божества знаходимо і в дохристиянських ритуалах вірування, і в християнських, бо віра в Божий порядок не має релігійних обмежень, отже Ладо була слов'янським божеством верховного порядку.

Порівняння «Мов ті валькірії, круг неї/ Танцюють, граються дівчата» сугерує магічну віру у захист роду/народу рідними героями навіть із Раю; мотив танцю валькірій узятий із давньої скандинавської релігії – валькірії переносили героїв загиблих на полі бою прямо в рай – зазначає, мабуть, норманське походження Рогволода.

Але замість очікуваного щастя «... із Києва туром-буйволом/ Іде веприщем за Рогнідою/ Володимир-князь со киянами». Історичні дані твердять, що в намірі об'єднання руських племен Володимир просив її руки, але вона відмовила йому образливо. Город був обложений, підпалений, Володимир присилував Рогніду перед її батьками та братами, щоб показати, що вона, законно для того часу, стає його дружиною, а потім «Убив старого Рогволода,/ Потя (побив) народ...». Він силою приєднав Полоцьку волость до свого князівства та насильно взяв у жони Рогніду. Вона народжує трьох синів. Найменший Ярослав, названий народом Мудрим, наслідуватиме Володимира на княжий престол і підніме престиж Київської Русі високим культурним розвитком, складе збірник законів руського традиційного походження під назвою «Руська Правда», в якій вбивство заміщується грошовим викупом та державним покаранням, а головною суттю законів стануть захист життя, майна та здоров'я – саме того, що порушував його батько!...

Рядки «І прожене ю (її), і княжна/ Блукає по світу одна» звертаються до факту, що Володимир прогнав її із княжого двору, а історичні джерела пояснюють це тим, що вона причетна була до замаху на його життя і він віддалив Рогніду в далекий важкодоступний монастир, де вона померла 1000-го року.

Поет закінчує показ царів, головно «ззаду», сумнорозчаровуючими словами: «Так отакі-то святії/ Оті царі», бо релігійна інституція відносила багатьох провідників до ряду святих, а віруючі народи все вірили цьому, хоча ставлення до людей багатьох із них тягнуло до ряду грішників.

Епілогом до цієї псевдооуди складаються три ставлення поета до

Володимир Святославич (972-1015)

відносно немудрих царів: проклинання – «Бодай кати їх постинали,/ Отих царів, катів людських», хитромудре звертання до сестри Аполлона, щоб навчила як то можна «Полазить трохи коло трона/... Та ревносно в новій лібреї/... царів любить», тобто осуд перекинчиків та розв'язка дилеми у формі афоризмів: «... де нема святої волі,/ Не буде там добра ніколи», «...там, де люди, добре буде» та «...жить, людей любить,/ Святого господа хвалить».

Розчарованість поета в таких царях сягає максимального презирства і тут же перетворюється в іронію: «Шкода і оливо тупить»...

Заклик «Ходімо в селища, там люде» не проста втеча від боротьби проти зла, або зухвале переоцінення «моральності» села, а навпаки, метафоричне застереження поета, що людяність затримується там, де затримується рідна віра, а життя супроводиться рідними звичаями та обрядами, перевіреними та удосконаленими віками. В Україні і по всьому світу, здається, це так відбувалося, бо і по сьогодні дослідники шукають коренів моральності та істини у відношенні людини до Всесвіту по селах, у найдавніших звичаях та обрядах селян!...

*

Щоб кинути осуд на «отих царів-катів людських», Шевченко міг обрати безліч відповідних прикладів із світової та рідної історії. Тому і постає просте, але оторопіле, запитання: чому поет обрав саме постаті, які в творенні державності та в піднесенні політичного престижу у міжнародних відносинах їхніх народів відіграли величайшу роль?

Євсебій ФРАСИНЮК

(Закінчення на 6 стор.)

Тарас Шевченко: «Царі» – обличчя, яке ридає... (II)

(Продовження з 5 стор.)

Дім Давида, згідно з релігійними даними, створює могутню ізраїльську державу, а в християнській вірі вважається святым, бо з нього воплотиться Месія-Ісус Христос, а Володимир Святославич створює могутню українську державність – Київську Русь, а за введення християнства на Русі був канонізованим!

В чому їхня провина?

Шевченко – це не один із малочисельних митців, які наважуються скрикнути, що «цар нагий», тобто вказати і на невдалі вчинки поважної релігійної чи історичної особистості. Український геній – і тому ми так його називаємо – своєрідно виражає мудрі засади загальнолюдських відносин, зокрема відносин, які повинні існувати між урядовцем та народом, але поет це робить шляхом викривання того, що не треба б чинили «царі», викривання «ззаду» їхніх вчинків.

Вважаю, що провини Шевченкових царів можна синтезувати, вживаючи віщу цифру три.

Перша провина – це вживання насильства та неправди як в любові, так і в формуванні державності. Цар Давид насильно і неправдиво отримує любов Вірсавії, а ізраїльську державу розширює на основі сумнівних шлюбних стратагем та збройних походів на сусідні народності. Князь Володимир Святославич насильно отримує любов Рогніди та силою своїх полків підкорює і чужі народності. Верховна Мудрість виправить це тим, що сини, народжені з такої любові, – Соломон і Ярослав – мудрістю і правдою перевищать своїх батьків!... А держави, створені ними при перших нагодах, після їхньої смерті, розпадались, хоча б і частково!...

Друга провина – це вживання людобивства як засобу для здійснення «царських» амбіцій. Цар Давид вбиває Урія, мужа Вірсавії, та багатьох інших,

чужих чи свого роду, що стояли на заваді його намірам.

Князь Володимир вбиває Рогволода та його дружину, тобто родичів Рогніди, і багатьох інших князів, що супротивились йому, в тому числі і своїх братів, щоб розширити якнайбільше територію підданих данинників. Після його смерті перше князівство, яке відокремилось від Київського, це було Полоцьке – князівство Рогволода, сьогоднішня Білорусь! Сина Давида вбиває брат Вірсавії, а сини Володимира вбивають брата брата, приблизно до останнього, і це стає нещасливим для українського народу «звичаєм» успадкування княжого престолу!...

Третя провина – це знеславлення людей на основі неправди, головно тих, що супротивляються «царським» засобам пригноблення народу. Цар Давид знеславив Вірсавію, його син – Фамару, а князь Володимир знеславив Рогніду, яка пізніше, здається у монастирі, прийняла прізвище Гореслава.

Обидва «царі» знеславили і рідну віру, а таким чином знеславили рідний народ та сплундрували здорові принципи виховання молодого покоління. Перший – тим, що входив в любовні стосунки з жінками інших вірувань, що було забронено його рідною вірою, а другий – тим, що зруйнував пантеон рідних богів при княжому дворі та прийняв іншу віру, примушуючи і народ це зробити.

Верховна Мудрість виправила ці провини через синів. Соломон здійснив мрію і план царя Давида і побудував Святий Храм Ізраїля (де поставив і святий кивот), що став центром їхньої віри, але цей храм пізніше був зруйнований набутими ворогами і не відбудований й до сьогодні!...

Князь Володимир побудував церкву Десятинну, яка стала центром ново-заведеної віри, але вороги зруйнували її і вона не відбудувалася і до сьогодні!...

Ярослав Мудрий побудує храм Святої Софії (Мудрості), в якому довгий час виконувались паралельно богослужіння дохристиянського та християнського вірувань, багато ритуалів та звичаїв поєдналися у плині часу і народ дотримувється їх і по сьогодні.

Мудрість Соломона та Ярослава стала складовою всесвітньої культури, бо увійшла у сферу духовнотворчої сили Верховної Мудрості, а державотворчі вчинки Давида та Володимира, не основані завжди на мудрих поступках, залишили, здається, і по сьогодні, незагоєні рани державності обох народів. Чи, може, це просто геніальне співпадіння випадковості!...

*

Якщо я був би наймогутнішим царем, то б подав закон на щоденне декламування вірша Шевченка «Царі» всім сьогоднішнім царям, царькам та підцарькам світу, всім володимирам та давидам, що так прагнуть святості в мирській історії, але так по-диявольськи гвалтують святі права людини чи народу...

Якщо і цього забагато, то хоча б зрозуміти їм, що віра – це святий зв'язок людини з природою, любов – це святий зв'язок людини з ближнім своїм, а «царство» – це святий зв'язок Всевишньої мудрості з людством. Все це із ласки Божої, а що дане Богом, то гріх непростимий розрушувати...

Мабуть, тому Соломон в своїм благанні до Бога сказав: «Даруй же рабу твоєму розумне серце, щоб судити народ Твій та розрізняти, що є добро а що є зло», а Ярослав Мудрий цитує в своїй збірці законів «Руська Правда» того ж самого Соломона: «Послухайте й переконайте всі землі, де судять, що від Бога дано вам владу і сила ваша від Всевишнього; горе тому, хто оправдовує нечестивого ... і від правдивого правду віднімає, бо Бог, який дає нам владу, піддає суду ваші діла і помисли ваші перевірить, оскільки ви є слугами царства Його... Бійтесь, бо скоро настане вам випробування і суд суворий буде над владуючими...»

Михайло Гафія ТРАЙСТА

«Казала горілка: «Ой, хто мене займе – у голову зайде, руки-ноги одбере і додому не найде!»

(Народна приказка)

Штефко Васишин любив часто-густо підхмелитись. Та що я верзу – підхмелитись... Впиватись, як свиня, любив!

Та й чи не гріх бідну та скромну худобину рівняти до Штефкової бридкої, п'яної пики?..

Хоча, що правда, то правда, свиня любить порозважатись трохи у болоті, вибрикуючи ногами, видно, така вже в неї Богом дана натура, після чого завжди іде вихропитись на суху та чисту солому. А Штефко зараз чи не кожного вечора, повертаючись з корчми додому, як впаде в болото серед вулиці, так і заночує.

Та що кому до того?..

Нікому! Хіба Сидоровому Таркові, який кілька разів на ніч обережно підходить до п'яного Штефка і, піднімаючи задню лапу над його головою, намагається накрити Штефкові зажмурені очі, заступаючи від срібно-блискучого місячного сяйва. Бач, собака собакою, та душа в неї милостива.

Після таких «покров псячої лапи» Штефко довго смикає вусом, облизуючи пересохлі від спраги губи, і сниться йому, що напився солоного розсолу з квашених огірків. Потім легко зітхає і починає знову хропити, лаючи раз-у-раз то клятого корчмаря: «шляк би го трафиве!», то свою Марію: «Фрас би єй потер!», які не хотіли нізащо в світі подати бідному Штефкові чарку сивухи.

Скільки не благала його Марія, скільки не сварила... Та кого?..

«Мовчить, як пень, – не вимовить ні «бе», ні «ме», як тільки прохмелиться, знову до корчми лізе, а як вже зустрінеться з Паньком, то ні з обідом не чекай його, ані на вечерю

Жодне диво не триває більше трьох днів

(Із народного гумору)

не прийде», – скаржилась сусідам бідна жінка.

Та одного разу Штефко задумав покаятися, зріктися клятої горілки, за яку «він – срібло-злото, а вона його – в болото», як в тій співанці, яку завжди горланив, повертаючись п'яний з корчми додому.

вже великі, все розуміють... Що скажеш?

– А я, про мене?.. – махнув рукою Панько, нібито Штефко йому про якусь-то дрібничку теревенить.

Три дні обходили Штефко з Паньком корчмину, навіть і не дивились на неї, ніби й не було її. А на четвертий день вранці по дорозі в поле, проходячи повз корчму, Штефко почав:

– А бач, Паньку, які з нас люди!

– Га?

– Кажу, що ми – люди, не драмки – проходимо повз корчмину і не глипнемо на неї.

– Та, гм...

– Я думаю, що за таке діло варто випити по чарці, що скажеш?

– А я, про мене...

– Тільки по чарці!

– А, про мене... – махнув рукою Панько, і зайшли.

* * *

Пізню нічну тишу пошматував спів п'яного Штефка:

«Горівочко з кукулю,

Як я тебе гарно п'ю-ю-ю.

Я за тебе – срібло-злото,

А ти мене – у болото-о-о.

Я за тебе – злотяки,

А ти мене – в будяки-и-и...».

На Сидоровім подвір'ю весело гавкнув Тарко і, махаючи хвостом, побіг, аби заступити своєю лапою Штефкові очі від місячного сяйва.

– Паньку, а може б ми?.. – почав, Штефко розмову з побратимом.

– Га!? – роззявив рота Панько.

– Може б, ми... кажу, може б, то ми... як то інші ґазди...

– Што?

– Може, б ми обходили корчму, не заходили більше...

– Гм, а... гм... но...

– Бач, люди з нас сміються, діти

«ДУНАЮ, ДУНАЮ, ЧОМУ СМУТЕН ТЕЧЕШ?»

Цей рядок з відомої історичної пісні сплинув у пам'яті після презентації в Тульчі у залі культурного центру «Жан Барт» документального фільму про нащадків задунайських козаків, знятого відомим українським режисером-документалістом, заслуженим діячем мистецтва України, лауреатом Державної премії ім. Тараса Шевченка Валентином Сперкачем.

Дунай тік ні смутно, ні весело, тік плавно, може, його води були трішки каламутні, як після злив, та у фільмі кінокамера постійно зосереджується над водними просторами дунайських рукавів і каналів, наче підказуючи цим, що від Дунавецької Січі, найбільшої військової організації задунайського козацтва, не залишилося ніякого сліду, і навіть пам'ятний знак, поставлений СУРом, поблід від дощів та вітрів та виглядає якось сиротливо, серед вибуїної трави, хоча навколо нього мали б бути квіти. А як же мав би виглядати цей пам'ятник у візії пристрасного Ананія Іванова, козацького нащадка і знавця історії своїх славних предків, – можна побачити тільки на картині, яку він усім показує і

Іван Драч з Михайлом Михайлюком та Іваном Ковачем

мріє про її втілення на височині, звідки б видно її звідусіль і чути плин дунайських вод.

І в документальному фільмі режисера Валентина Сперкача Ананій гарно й документовано розповідає про давню славу і сучасне забуття козацтва, що колись опинилося на турецькій землі.

У таких реаліях наче самі напрошуються слова з пісні «Дунаю, Дунаю, чому смутен течеш?»

Та якщо Ананій Іванов майже зневірився у можливості відродити не тільки козацький, а на-

віть і український дух у слободах, то режисер Валентин Сперкач, який вважає створений документальний фільм тільки початком задуманої справи – оптиміст. Не знайшовши на місцях ніяких письмових свідчень про життя-буття задунайських козаків, яких немає ні у церковних документах, як немає і речових доказів (зброї, руїн), пан Сперкач мріє побувати в турецьких архівах, щоби там знайти документи, які засвідчують про те, що турецький султан подарував українським козакам у володіння землі і плавні, право будувати православні храми (з півмісяцем під хрестом на бані), дав право на заснування Січі як військової організації.

Більше того – Валентин Сперкач, В'ячеслав Кушнір леліють майже утопічну надію відтворити у Дунавці Задунайську Січ з усіма її компонентами – куренями, зброярнею, канцелярією, майданом для козацьких зборів та іншими атрибутами. Цей комплекс мав би відігравати подвійну роль: історичної пам'ятки і водночас центру, де б вивчалася історія козацтва, його боротьби за волю України, де б плекався молодими українцями звідусіль український патріотизм, такий необхідний зараз, коли над молодією українською державою зависла загроза з боку північного «старшого брата».

Та для втілення такого благородного наміру потрібні великі гроші від інвесторів-патріотів, що в теперішніх умовах виглядає нездійснимим.

Про це в кінці липня у рамках Міжєтнічного кінофестивалю в Тульчі були запальні дебати, та це справа, я сказав би, туманного майбутнього.

А тим часом Дунай наче смутен тече, квілять сумно нам ним чайки, бо в загублених у плавнях слободах навіть і старі люди ледь пам'ятають хто вони й звідки, і лише у піснях, ще не забутих, співається про те, що вони з України далекої утекли у землі бусурманські, аби врятуватися від поневолення лютою московською царицею, котра хотіла закріпачити козаків вольних. Та це було понад двісті років тому, і час зітер майже дотла колективну пам'ять, і тільки бані божих храмів є німими свідками.

А молодь, а діти у школі не вивчають мови рідної, спілкуються між собою румунською державною, і вже майже нікому схаменути їх – часи беруть верх над минувиною. Голова Тульчанської філії СУРу Дмитро Черненко, хлопець бойовий та активний, разом зі своїми співробітниками, з головами місцевих організацій, стараються врятувати вже ледь жевріючий національний дух серед задунайських українців хоч би пісню і

Гості із України перед пам'ятником Дунавецької Січі

танцями, до яких залучають молодь. Зроблено вже чимало, бо колишній офіцер Дмитро Черненко має сильну волю і невичерпну енергію...

А ще Дунай смутен тече, бо в Україні, в її східних районах, проливається кров – там великоімперські московські главарі озброївши сепаратистів, пославши своїх вимуштрованих бойовиків, намагаються ущербити цілісність та суверенітет України, заступити їй дорогу до Європи, до цивілізованого світу. Там гинуть на полі бою молоді українські воїни, там зазнає жертв мирне населення.

Розуміється, що під час триденного перебування в Тульчі куди прибули гості з України та Бухареста, було немало тривожних розмов про ситуацію в Україні.

«Зеленеє жито, зелене, хорошії гості у мене!..»

З України гості були не тільки хороші, а були й елітні:

ІВАН ДРАЧ – славний поет, Герой України, лауреат Національної премії ім. Тараса Шевченка, Голова Товариства «Україна – світ», кіносценарист, публіцист, один із засновників і голова Руху, організатор міжнародних українських форумів.

РАІСА НЕДАШКІВСЬКА – Народна артистка України, кавалер ордена Княгині Ольги, вона створила багато прекрасних образів жінок у фільмах, зокрема образ Мавки у «Лісовій пісні» Лесі Українки.

ЛЕСЯ ГОРОВА – композитор, співачка, заслужена артистка України, член Спілки композиторів України, активний учасник різних конкурсів і фестивалів, включно міжнародних.

Тулчанський ансамбль

На пароплаві по Дунаї з режисером В. Сперкачем та І. Драчем

«ДУНАЮ, ДУНАЮ, ЧОМУ СМУТЕН ТЕЧЕШ?»

РУСЛАНА ЛОЦМАН – співачка, лауреат міжнародних конкурсів, активний учасник телепередач, зокрема музичних, директор «Народної філармонії».

АЛЛА КЕНДЗЕРА – голова Секретаріату Товариства «Україна – Світ» директор Всесвітнього фестивалю «Український спів у світі» та багатьох інших дійств міжнародного значення.

В'ячеслав Кушнір – історик і етнограф, багаторічний дослідник історії задунайських козаків, автор книжки про них.

До них долучилися українські письменники з Румунії ІВАН КОВАЧ, МИХАЙЛО МИХАЙЛЮК та МИКОЛА КОРСЮК. Були присутні голова СУРУ Степан Бучута і працівник у Міністерстві культури Ярослава Колотило.

В. Сперкач і Дм. Черненко

Про режисера Валентина Сперкача було сказане слово на початку цієї статті.

Та чим представники української еліти можуть допомогти зараз Україні? Тільки правдивим словом про неї, писаним і усним, розкриваючи перед світом московські зазіхання на цілісність та незалежність України, закликаючи, зокрема, зарубіжне українство до солідарності з етнічною батьківщиною, над якою зависла смертельна небезпека, яку хочуть розірвати її споконвічні вороги.

А співачки, присутні у Тульчі – пісню. Вони це роблять, вони виїжджають у військові частини української армії і своїм голосом підносять бойовий дух українського вояцтва.

Маю перед собою книжку Івана Драча «Від Форуму до Форуму» (Київ, 2006) з дарчим написом, в якій зібрано його виступи на українських форумах, інтерв'ю, статті, друковані в різних українських часописах. З неї постає, як пише автор передмови Володимир Ковтун – «одна з найпомітніших постатей культурно-духовного, а опісля й політичного відродження України від 60-х років ХХ століття й дотепер».

І далі: «До І. Драча мало хто наважувався називати українців великою нацією, ба більше, – вони самі себе. Він додав до української самосвідомості тему, якої нам,

Молоді танцюристи – українці

сущим і прийдешнім, не оминати: що то бути українцем і на власній одвічній землі обітованій, і в воїстину біблійному розсіянні по світах. Вчитаймося в аргументи Драча, і ми наново відчуємо безсмертя української нації, яка за винятково гибельних умов існування упродовж тисячоліть не тільки вижила, а й зберігає енергію розвитку попри пекельні випробування. Отож не дивуймося з такого супроводу нашої історії, як солісти і хористи української зневіри, страдництва, плачів, самообпльовування – не всі годні ті випробування витримати. Спасіння наше в тих, кому більше резонує струна національної гордості і впевненості...»

Такий Іван Драч – трибун, який всі свої сили віддає служінню України в її змаганнях стати правовою європейською державою, єднанню світового українства з історичною батьківщиною. В інтерв'ю публікації «Український світ» (1993) Іван Драч заявляє: «Поняття – світове українство – народилося і набирає розмаху разом з відновленням Української держави. Для мене два поняття – Українська держава і світове українство – тотожні, вони мають підтримувати одне одного. Світове українство має допомагати Українській державі, а Українська держава має допомагати світовому українству. Коли ми все зрозуміємо і впливатимемо взаємно одне на одного, тоді ми матимемо можливість вижити і бути. Бо у випадку занеаяння одного чи іншого буде взаємне зникнення...»

Саме тому Іван Драч упродовж десятиріч бував і буває серед українських громад на всіх меридіанах світу, саме тому прибув він і до Тульчі, бо ніколи не бував у Дунайській Дельті і не зустрічався із задунайськими українцями. Тепер він мав нагоду побувати у Верхньому Дунавці, де СУРУ поставив пам'ятний знак Задунайській Січі, побувати і в селі Нуферу, де київський князь Святослав мав одну зі своїх столиць, мав нагоду побачити на сцені самодіяльні гуртки місцевої філії СУРУ, оцінюючи у своїх виступах роботу, яку провадять місцеві українці, керовані Дм. Черненком, задля збереження рідної мови і традицій.

Раїса Недашківська і Руслана Лоцман

Перед пам'ятником Дунавецької Січі

Іван Драч переконаний, що Україна збереже свою незалежність і територіальну цілісність і займе своє гідне місце серед держав Європи і світу.

Стосуючись закордонних українців, Іван Драч вважає, що вони мають утверджуватись у житті тих країн, де вони живуть. «Але вони також мають зберігати вірність першоснові свого буття, першовітчизні своїй – Україні і якимось дбати про неї, і самоусвідомлюватись приходючи до того розуміння, що тільки у такий спосіб вони визначатимуть і своє українське призначення, і призначення людини. У такий спосіб вони виконували б у світі і своє укра-

Тулчанська домівка СУРУ

їнське призначення і національне, і загальнолюдське. Це для нас дуже важливо, і ми розуміємо, як то складно» («Від Форуму до Форуму» – «Цілісність українського світу»).

Такі побажання Іван Драч висловив і задунайським українцям, закликаючи їх не забувати у країні, де живуть уже понад двісті років, свого роду-племені, зберігати зі святістю рідну мову, пісню, звичаї, які їм залишили предки-козаки.

Зустріч і спілкування з великим поетом і трибуном Іваном Драчем, з видатною актрисою Раїсою Недашківською, з режисером Валентином Сперкачем, з прекрасними співачками Лесею Горовою і Русланою Лоцман, з Аллою Кендзерею зміцнили нашу віру в Україну та її майбутнє.

При виїзді з Тульчі, прощаючись з режисером Валентином Сперкачем, я висловив надію в благополуччя України, а пан Валентин сказав, що Україна вічна. При цьому він зняв з голови капелюха і ми обидва перехрестися, прохаючи і Всевишнього, щоби допоміг Україні вийти переможницею з усіх тяжких випробів, які судила несправедливо історія, щоби над нею знову зазвідилося небо.

Михайло МИХАЙЛЮК

Фото: Тереза Шендрю

Негостинець МИКОЛА МАЙДАНЮК – викладач фізкультури, актор, диригент – наближається до свого 80-річчя, яке сповниться йому у листопаді.

Вінцем його діяльності на ниві культури, у царині українського співу, було заснування вокально-інструментальної формації «Негостинські струни», з якою він виступив 2006 року у Києві на четвертому Міжнародному всеукраїнському фестивалі пісні і танцю. Це був незабутній день як для диригента Миколи Майданюка, так і для членів вокально-інструментального колективу, які, ось, і зараз, після майже десяти років, відгукуються про ту прекрасну для них подію і складають глибоку вдячність їхньому диригенту.

Струни душі диригента

Що людина може сягати високої досконалості, незрівнянної душевної насолоди та щирої шани своїх ближніх, і не тільки, якщо наслідуює свій природжений талант, отой Божий дар, котрого Всевишній вкладає в кожну людину із недоступних нам, «мислячим тростинкам», причин – це вже загальноновизнана істина.

Якщо талант стосується музики, спроможності передати її голосом чи інструментом, фаху, виховання та іншого в цьому Божому натхненні – то це, насправді, ласка Верховної Мудрості.

До такої категорії «обраних» людей належить і професор, викладач фізкультури за професією, диригент вокально-інструментального колективу «Негостинські струни» села Негостини, Сучавського повіту, пан Микола Майданюк.

Хто це чує вперше, то неодмінно ставить запитання: професор, викладач фізкультури та музики?

– Так, завжди спокійно відповідає пан Микола, – тому що і фізкультура, і музика мають за спільне міру; фізкультура – міру можливостей людського тіла, а музика – міру людських душевних вібрацій. Я ще ніколи не бачив, щоб людське тіло залишалося інертним, коли душа співає.

Поклик до музики Миколи Майданюка виявляється ще з дитячих літ, коли з другом Ганьком (поет, художник та музикант Михайло Волощук) «роззявляли роти» годинами, коли вуйко Костинюк, сусід, грав на цитері чи на скрипці.

В Педагогічному училищі м. Серету, де навчався майбутній диригент, його природжений

талант пройшов вишкіл знаменитого викладача музики О. Петрашука, котрий довірив своєму учневі мандоліну, інструмент в якого Микола Майданюк так сильно закохався, що ця любов не зникла і по сьогодні.

Любов до мистецтва взагалі охопила сильно душу і дух молодого вчителя, бо виконував на високому, майже професійному рівні, різні ролі в українських класичних п'єсах, що не переставали виставлятися в період п'ятдесятих років на негостинській сцені, створив шкільний хор в Негостині і, нарешті, інструментальний колектив

на основі мандолін, отриманих як приз у театральних виставах-змаганнях на міжповітових рівнях, колектив, що не міг носити іншої назви, як тільки «Негостинські струни»!

Любов до музики сягнула апогею. Диригент черпає репертуар для хору і для інструментального колективу із української народної пісні, із місцевого фольклору, від членів родини та

інших носіїв нашого пісенного скарбу. Бере участь у культурних заходах Союзу Українців Румунії та Повітового інспекторату культури Сучавщини. Оригінальність та високий рівень виконання привертають увагу фахівців і звичайних слухачів-глядачів Сучавщини, але і гостей із України. Слідують запрошення на жовтневі дні м. Чернівці, де виступи негостинських струн нагороджуються почесними грамотами та щирими словами вдячності.

Щасливий, можливо і заслужений, збіг обставин створив один із особливих шансів брати участь у Четвертому міжнародному всеукраїнському фестивалі пісні і танцю в Києві 2006 року. Запрошення надійшло від пані Алли Киндзери, головного секретаря Товариства «Україна – Світ», яка, відвідуючи Буковину, зокрема село Негостину, була просто захоплена рівнем, на якому затрималась, плекається і розвивається українська культура, особливо музика і танець, в Румунії в селах, де переважно проживають українці, і сказала, що це треба показати українському світу. І це здійснилось!

Подорож по Україні, гостювання у Києві та участь у фестивалі, де виступали колективи із приблизно всіх країн світу, в яких проживає чисельна громада українців, zostалися на все життя для негостинських виконавців та їхнього диригента, професора Миколи Майданюка, наймилозвучнішою мелодією їхньої душі.

Щоб ця мелодія жила вічним українським духовним вогнем, наставники фестивалю зорганізували нам неймовірну «подорож» по музеях та храмах Києва, яка закінчилась відвіданням палацу місцезнаходження Національного Ансамблю ім. Г.Г. Вірьовки та Національного університету ім. Тараса Шевченка.

Це був справді, найглибший духовно-паломницький випроб нашого колективу, найцінніша нагорода, яку можна було дати пану Миколі Майданюку за його подвижницький внесок в плекання рідної української культури.

Струни мандолін з певних причин, головню між виступами, можуть мовчати, але в серцях негостинських мандоліністів та в серці диригента Миколи Майданюка беззупинно бринять струни: Україна, Дніпро, Київ, Шевченко!

Діяна Емануела ФРАСИНЮК

Спогади про «Негостинські струни»

Струни і мандоліна – це слова з особливим значенням для мене, тому що кожного разу пригадують мені про той період, коли я була членом вокально-інструментальної групи «Негостинські струни» під керівництвом пана професора Миколи Майданюка.

Те, що я була членом «Негостинських струн» означало для мене можливість робити те, що мені дійсно подобається – музика. Пан професор подбав показати нам кожного разу, які прекрасні речі можна творити з струнами мандоліни, а також завжди професійно настроював нам голоси. Тепер, як згадую, я розумію, що він творив красоту! Музика – мистецтво, і пан професор умів спонукувати нас давати все найкраще!

Навіть не знаю, якими словами виражати думки, спогади, які приходять до мене. Це спогади про дитинство, про рідне село, про моїх колег. Переглядаючи альбоми з «Негостинськими струнами», неначе кожна картина розповідає щось, і багато з тих же подій разом розповідають правдиву історію. Також ще пам'ятаю моменти перед виступами, коли ми з емоціями повторяли пісні.

Я завжди радітиму, що мала нагоду відвідати багато місць в країні і за кордоном завдяки участі у різних спектаклях, до яких «Негостинські струни» запрошувалися. У більшості випадків наші візити до інших міст були короткими, на один день, та одна з подорожей тривала більше – до Києва з нагоди участі у міжнародному фестивалі 2006 року. Я згадую і тепер картину повного залу, під поглядом якого ми виступали з піснями, деякі на вірші поета Тараса Григоровича Шевченка. Я не можу забути емоції, занепокоєння і нетерпіння перед іспитом, коли всі старалися дати все найкраще. Неможливо передати те, що ми відчували, коли оплески звучали на цілий зал. Крім того, не можу забути всі події, які ми пережили з колишніми колегами, але і безліч дружніх стосунків з українцями з різних частин світу. Всіх нас, колишніх членів «Негостинських струн», зв'язує вдячність пану професору Миколі Майданюку.

На закінчення хочу висловити те, що у мене був шанс стати членом «Негостинських струн» під керівництвом пана професора Миколи Майданюка. Також хочу йому подякувати за самовідданість і терпіння протягом понад 10 років, проведених з групою. Я впевнена у тому, що колишні колеги поділяють ці думки подяки!

Адріана МАРУСИК

Враження про подорож до Києва

16 серпня – незабутній день, який залишився назавжди в нашій пам'яті... Рушаємо до Києва, у прекрасну столицю України. На устах щаслива усмішка, з нетерпінням бажаємо дійти у рідний край великого Кобзаря Тараса Шевченка, про якого дізналися на уроках української мови. Ми, як і всі негостинці, пишаємося тим, що бюст поета знаходиться коло будинку культури села. А яку велику радість відчули, коли з'явилась можливість поїхати на Україну.

У наших душах переплітаються різні почуття, уява швидко літає на землю України, про яку ми тільки чули багато цікавих речей. Тепер будемо мати нагоду побачити, відвідати...

Веселість і добрий настрій панують у мікробусі, лунає українська пісня, розважаємося анекдотами. Під час подорожі задивляємося на природу, якою Творець обдарував українців, на людей... Ось вже, Богу дякувати, доїхали у Київ... Нам відомо, що це одне з найстаріших міст Європи, яке розташоване на живописних берегах ріки Дніпро. Половина території Києва зайнята парками й садами. Протягом віків Київ розквітав та ширився, займав почесне місце на карті середньовічної Європи. Розвивалась освіта та книгописання, музика і театр. Багато відомих українських діячів культури та літератури жили та працювали в цьому місті. Сучасний Київ це – великий політичний, промисловий і культурний центр. Київ зустрічає та радує нас виблискуючими на сонці куполами храмів та монастирів, різноманітним пишним палаців. З нетерпінням чекаємо погуляти чудовими вулицями, відвідати цікаві місця.

Але спершу треба відпочити і повторити для вистави. Нас улаштували у готелі «Славутич»; 17-поверховий, тризірковий готель, який розташований в одному з наймальовничіших місць Києва, на лівому березі Дніпра. З вікон готелю відкривається прекрасна панорама на Дніпро, Києво-Печерську Лавру. Завдяки добрим умовам ми відчули себе в готелі по-домашньому затишно і комфортно.

Остання репетиція відбувалася у Національному палаці мистецтв «Україна». Це – один з найбільших концертних залів Києва та України, основне місце проведення концертів та політичних заходів у столиці. Палац збудований в формі трапеції та вміщує понад 300 приміщень, різних за величиною та функціональним призначенням.

Настав момент виступати на сцені... І тепер ще пригадуємо як душа тремтіла, але ясна усмішка на обличчях успішно приховувала хвилювання. Ми нічого не бачили, тільки погляд керівника, пана професора Миколи Майданюка. Нас ніщо не цікавило, лишень поява усмішки й тепло погляду керівника, які показували, що все в порядку і ми добре виконуємо пісню. За кілька хвилин емоції відійшли і пролунала пісня «Ой у полі нивка». Усмішка керівника підбадьорила нас, це був знак, що все у порядку, а в кінці оплески глядачів підтвердили це.

Задоволені, що добре закінчили нашу «місію», ми радувалися виступами інших художніх гуртків на фестивалі «Український спів у світі».

Після завершення події всі гуртки були запрошені на «Фестиваль меду». Тут розвага, веселість...

Вечором відбувся надзвичайний концерт українських артистів-майстрів сцен світу «Сміються, плачуть солов'ї», що відбувся у Національній опері України імені Тараса Шевченка, яку вважають архітектурною перлиною Києва. Ми залишилися зачаровані красою, яку тут бачили. Повсюди – бронза, позолота, сяйво кришталевих люстр.

Прекрасно завершився другий день у Києві. Ми думали про скарби, які відкриються перед нами наступного дня. І не помилилися... Київ ще мав для нас багато гарних місць.

Вранці провідник сказав, що відвідаємо протягом дня Києво-Печерську Лавру, Собор святої Софії, Собор святого Михайла, Український Дім, Стадіон «Динамо» і Військовий Музей.

Спершу завітали до Печерської Лаври, яка величається на високих схилах правого берега Дніпра, увінчана золотими куполами. Вона є колискою чернецтва на Русі й твердиня православної віри.

Древнє відання Церкви говорить, що святий Апостол Андрій Первозваний під час подорожі з християнською проповіддю в землі скіфів благословив схили Дніпра. Він звернувся до своїх учнів зі словами: «Чи бачите гори ці? На цих горах засяє благодать Божя, і місто велике має бути тут, і церков багато Бог поставить». Так разом з першими храмами Київської Русі Лаврська обитель стала справдженням пророчих слів Апостола.

Києво-Печерська Лавра є унікальною. Це видатний пам'ятник не тільки слов'янської, але й загальносвітової культури, яка входить до «Списку Всесвітньої Культурної Спадщини ЮНЕСКО». Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник – найбільший музейний комплекс України, де зосереджено 144 споруди, 122 з яких – пам'ятки історії і культури.

Відвідувачів соборів Святої Софії та Святого Михайла викликає захоплення і породжує духовний трепет. Тут почуваєшся як у божому раю, відчуваєш душевний спокій. Звідси ми начерпали духовності, культури й освіти.

Собор Святої Софії – Премудрості Божої це є християнський собор у

Спогади з Столиці України

Спочатку хочу сказати, що ніхто з членів «Негостинських струн» не міг собі уявити, що ми з нашим вокально-інструментальним гуртом будемо брати участь в концерті Всесвітнього фестивалю української пісні та музики «Український спів у світі». І ось, на одній з репетицій наш керівник сказав, що одержав запрошення від Експертної Ради Фестивалю мистецтв українського зарубіжжя «Український спів у світі», який відбудеться в Києві 18-го серпня 2006 р. Це було можливо тому, що «Негостинські струни» були відомі не лише в Румунії, але і в Україні, де брали участь у фестивалі «Буковинські зустрічі» у різних околицях Чернівецької області, де виступали з концертами. Для нас це була велика радість і ми наполегливо управляли на репетиціях пісні, з якими мали виступати на фестивалі.

Ми прибули до Києва 17-го серпня і були поселені у готелі «Славутич», який розташований в одному з наймальовничіших місць на березі Дніпра. А 18 серпня, ми, як й інші художні гуртки, брали участь на генеральних репетиціях на сцені в Національному Палаці «Україна», де нам були позначені місця на сцені, коли мали виступати після урочистого відкриття IV Всесвітнього Форуму українців. Я горджуся тим, що разом з Йонелою Фрасинюк і Данієлою Воєводи́ка представили румунську делегацію з румунським прапором на сцені перед відкриттям урочистого спектаклю.

Перед виступом наш керівник Микола Майданюк підбадьорив нас своєю усмішкою і сказав: «Дорогі мої, благаю вас, щоб на сцені дивилися тільки на мене». Ще раз перевірів мандоліни і ми чекали вийти на сцену. За кілька хвилин почули: «Виходить на сцену художній гурток «Негостинські струни» з села Негостина – Румунія, художній керівник Микола Майданюк».

Ми вийшли на сцену і схвильовані, але під умілим диригуванням і усмішкою пана Майданюка наша пісня «Ой у полі нивка» вийшла дуже гарно, а понад 7000 глядачів нагородили нас своїми оплесками.

Другого дня ми відвідали Печерську Лавру, Собор святої Софії, Собор святого Михайла, Український дім і стадіон «Динамо».

Під час перебування в Києві я мав унікальну нагоду відвідати Військовий Музей, в якому знаходиться вся військова техніка, яка була в другій світовій війні.

Перебування в Києві близько 5 днів та участь у Фестивалі, де виступали художні гуртки з майже всіх країн світу, в яких проживає велике число українців, zostались на все життя для членів «Негостинських струн» найкращою мелодією їхньої душі. На закінчення хочу сказати, що я пишаюся тим, що міг бути членом «Негостинських струн», які так високо підняли Негостину в Румунії і в Україні.

Лівіу Ілля ШОРГОТ

центрі Києва, пам'ятка української архітектури та монументального живопису 11-18 століть, одна з небагатьох уцілілих споруд часів Київської Русі. Цей собор найголовніша християнська святиня Східної Європи, історичний центр Київської митрополії.

Собор святого Михайла був одним з найбільших монастирів стародавнього Києва.

Далі відвідали інші місця. Це – «Український дім», відомий як один із центрів ділового, громадсько-політичного, просвітницького та культурно-мистецького життя України.

Завершили корисну прогулянку в Національному військово-історичному музеї України. Це – єдиний військово-історичний музей в Україні, що охоплює історію створення і розвитку військової справи на її території від доби бронзи до сьогоднішніх днів. В експозиції Національного військово-історичного музею відображена велична історія військової діяльності на теренах України. Унікальні музейні предмети кіммерійсько-скіфсько-сарматського періоду, часів Київської Русі, доби національно-визвольної боротьби XVII-XVIII ст., українських військових формувань періоду I-ої Світової війни та визвольних змагань початку XX ст. розповідають про звитягу та мужність, бойовий ратний подвиг народу при захисті рідної землі. Ми повернулися додому із гарними враженнями про подорож та перебування у Києві. Можна сказати, що Україна неймовірно багата на пам'ятки, які належать до прадавніх часів. Ці пам'ятки є свідками формування української нації. Обдаровані предки споруджували їх, щоб утілити народні мистецькі ідеали.

Київ – це величне місто, столиця України, яка єднає у собі минуле та сучасність. Це надзвичайне місто для відпочинку та роздумів, яке надихає та радує погляд будь-кого.

Ми побачили й полюбувалися цими мальовничими місцями та пам'ятками історії, погуляли старовинними вуличками, які нагадують про минулі часи та історичні події. Чудова, прекрасна столиця України залишилася у нашій душі.

Міхаєла та Габрієла МАЙДАНЮК

Покійна наша учителька Мирослава Шандро, котра вчителювала в селі Нісіпіту 19 років, після видання двох збірок гуцульських співанок задумала зібрати і упорядкувати кілька народних оповідань, розказів, легенд гуцульського карпатського регіону. Це було в 1974-1975 роках, коли покійна учителька мешкала в Радівцях. Щоб задуманий проект здійснити якнайскоріше, пані Мирославі почали допомагати більше осіб, між якими був і я.

В моєму зошиті знаходиться оповідання «Людський вік», записане від вівчаря Михайла Заєця – рік народження – 1915. Він родом із гірського села Сарата (тепер Україна) і останні роки прожив у селі Лупчина (громада Ульма, Сучавський повіт).

Оповідання на гуцульському говорі і я для доступності замінив деякі діалектні слова та вирази, не порушуючи зміст твору.

Нижче подаю вищезгадане оповідання:

«Кажуть, що як Бог сотворив світ, то призначив чоловікові лиш 30 років життя, бо лиш стільки прожив наш Спаситель – Ісус Христос. Чоловік, як це почув, то відразу засмутився, бо хотів більше жити, щось залишити на Божій землі і вирішив йти до Бога просити довшого віку.

Приходить чоловік до Бога і питає:

«Господи, скільки років призначено мені жити на цій Божій землі?»

А Бог каже:

«Чоловікові призначив 30 років життя, бо стільки прожив Ісус Христос.

«Ой, Господи, як то мало мені тридцять років життя, бо я хочу щось зробити на цій землі. Прошу Те, Господи, продовжи ми віка!»

Бог задумався над його проханням, бо не зрозумів наразі, у кого би міг відобрати років, щоби додати їх до чоловічого віку. Подумав, подумав і нарешті казав:

«Ану, жди, щось зробимо і, може, мені прийде момент роздобути тобі більше років життя.

На тоту їх бесіду прийшов якраз віл запитати у Бога, скільки йому призначено жити.

А Бог відповів волови, що призначив і йому стільки років жити на світі, як і чоловікові – тридцять років.

Віл на то не пристав. Забутів та й став просити Бога, щоб Він скоротав йому віка, лиш на десять років, бо тридцять років жити волови під чоловічою рукою забагато.

Бог лиш цього ждав і пристав на волову просьбу. Відобрав у вола 20 років життя та й додав їх чоловікові до тих тридцятьох років, і так чоловіку призначилось 50 років життя.

Але чоловік і цим віком не був контетний (згідний) і просив Бога і мав надію, що Всевишній з когось урве кілька років і додасть йому.

На те приходить пес і питає Бога:

«Господи, скільки є призначено мені жити?»

Бог відповів, що йому призначено тридцять

Людський вік

років життя. Пес засмутився і запросив Бога, щоб йому приділив тільки 10 років життя. Всевишній, задоволений, призначив псові 10 років життя, а 20 років ще додав чоловікові, і так чоловіку призначив Бог 70 років життя.

Але чоловік все не був задоволений цим віком і звертається знову до Бога здобути більше як 70 років життя.

А Бог на це прохання відповів:

«Як хочеш жити більше як 70 років, то можу ти додати, але хіба вже урву для тебе двадцять років з мавпи і так буде вже дев'яносто, а як і цей вік доведеться недостатнім, то ще 20 років урву для тебе з віслюка (осла) і добавлю тобі.

Чоловік на це пристав і повернувся жити.

До кожного охитний, забавний, безжурний. Одним словом: молодий-дурний. Нічого йому в голові – лиш красно убрався й файно набувався.

А як міне уже тридцять років чоловікові, то він жонатий, уже запряжений у яр, бідусь,

працює на господарстві, що аж очі виходять з голови.

А коли чоловіку минуть 50 років, то він відразу змінюється, носить із своїм маєтком, як пес із кісткою у зубах. Не знає, що діється із його маєтком, кому передати. Як має діти, то кожній

обіцяє, що після смерті йому залишиться. Як не має дітей, то ще гірше гостить. Бере годованців, а за короткий час їх вигонить із господарки. Пристає до всіх, котрі підлабузнюються до нього.

Коли чоловік сповнює сімдесят років, то він змінюється зовсім, а як мінають дев'яносто, то людина цілком ні до чого. Стає в'ялий, заходить в дитячий розум...».

10 років

*Ой, поможи мені, Боже, аби я вже виріс.
Аби мамці дривець укв та й водиці виніс.*

20 років

*Він си файно уберає, навхрест порошниці.
Куда іде – обіймає дівки й молодиці.*

30 років

*До тридцять років чоловік веселий,
хороший.
Куда іде – то він має у кішені гроші.*

40 років

*Єк переходит чоловік на такі літа,
То так робит та працює, шо не видит світа.*

50 років

*А я у свої 50-ті іду межі люде,
Знаю, шо других 50 вже більше не буде.*

60 років

*Ой, коники вороненькі, не їхати вами
Літа мої молодії, жаль мені за вами.*

70 років

*А я життєм фудулився, єк богач за воли.
А я думав, шо старим не буду ніколи.*

80 років

*Єк я собі нагадаю, єк в мамки бавивси.
За своїми дедєм з мамов й я не забаривси.*

90 років

*І не вчув я, і не вздрів вже, і зубів не маю
Господи милосердний, єк дожити маю?*

100 років

*А сонечко си сховало за високу гору.
Пора уже си збирати у вічну дорогу.*

Приповідки – повір'я

- Ніс чешеться – на сварку.
- Сіпаються повіки очей – на сльози.
- Крутить ноги й руки, болі в суглобах – на зміну погоди.
- Вискочили прищі на язичку – хтось про вас побріхує.
- Ненароком наділи новиворіт майку, сорочку чи светр – будете мати неприємність. Щоб її уникнути, то зніміть із себе ті речі, киньте собі під ноги і тричі сплюньте, промовивши: «Щезни та й пропади!»
- Ідете ввечері лісом, полем чи поблизу цвинтаря, та й почули плач дитини, котру, за

повір'ям, могла скинути повія, аби позбутися страху викиньте в той напрямок, звідки доноситься плач, носовичок (хустинку), або відірвіть гудзик від одягу і викиньте туди.

– Не годиться запалювати та переставляти в інше місце свічки, які не ви принесли в капличку.

– Свічки, що дають із подаваниками на похороні, годиться віднести в капличку і там запалити.

– Ніколи не треба божитися на знак своєї правоти, бо це є гріхом перед Всевишнім. Не треба клястися.

– Ніколи не треба в щось заложуватися, бо це не на добро.

– Ніколи не смійся з каліки та слабосилого на голову, бо сам (а) можеш таким стати.

– Волосся від стрижки та розчісування не треба викидати на смітник, бо болітиме голова. Його краще спалити.

– Не могли вночі спати і вам наснилося жахіття, – то вмиваючись зранку холодною водою, тричі сплюньте у воду та подумки промовте: «Щезай усе зле від мене з ніччю!», – або: «Най усе зле йде від мене за водою!»

– Щоб не хворіли у вас кролі, то біля кролятників підвісьте ліхтарню, заповнену гасом або соляркою.

– Щоб сусідові бджоли не нападали на ваші вулики та не крали мед, обприскайте свої вулики соляркою.

– Щоб відбити охоту курцеві палити, то замочіть кілька сигарет у коров'яче молоко. Висушені сигарети тоді докладіть у пачок до тих інших. А ще можна напхати стружку з рогів свійських тварин у сигарети – і тоді вже людина остаточно відмовиться від паління, бо це дуже противне.

Подав Юрій ЧИГА

Пресвята Матір Божа після Вознесіння Ісуса Христа жила на землі ще декілька років. Про цю Божу Подію я читав церковну румунську та українську літературу і дізнався, що одні християнські історики вважають, що Вона ще жила 10 років, а інші підтримують, що 22 роки. Апостол Йоан Богослов, згідно з заповітом Господа Ісуса Христа, прийняв її до себе в дім і з великою любов'ю піклувався про Неї, мов рідний син, аж до самої її кончини. Пресвята Мати Божа стала для всіх учеників Христових спільною Матір'ю. Вони разом із Нею молилися і з великою радістю та утіхою слухали її повчальні бесіди про Спасителя.

Коли віра християнська поширилася в інших країнах, багато християн приходили з далеких країн побачити і послухати її. Живучи в Єрусалімі, Матір Божа любила відвідувати ті місця, де часто бував Спаситель, де Він постраждав, помер, воскрес і вознісся на небо.

Вона молилась на цих місцях і плакала, згадуючи про страждання Спасителя, і раділа на місцях воскресіння і вознесіння Його. Вона часто молилася і за те, щоб Христос швидше узяв її до Себе на небо. Одного разу, коли Пресвята Марія молилася на горі Елеонській, з'явився їй архангел Гавриїл з райською фініковою гілкою у руках і сказав їй радісну звістку, що через три дні скінчиться її земне життя, і Господь візьме її до Себе. Пресвята Богоматір зраділа цій звістці. Вона розповіла про неї названому сину Своєму Іоанові і стала готуватися до своєї кончини. Інших апостолів на той час не було в Єрусалімі, вони розійшлися по інших країнах, проповідуючи про Спасителя. Богоматір ждала попрощатися з ними, і ось Господь чудесним способом зібрав до Неї всіх апостолів, крім Фоми, перенісши їх Своєю всемогутньою силою. Біль пройняв їх, коли дізналися для чого Бог зібрав їх. Вони мали втратити спільну Матір свою. Але Божа Матір утішила їх, обіцяючи не залишати їх і всіх християн і після Своєї смерті, завжди молитися за них. Потім Вона усіх благословила.

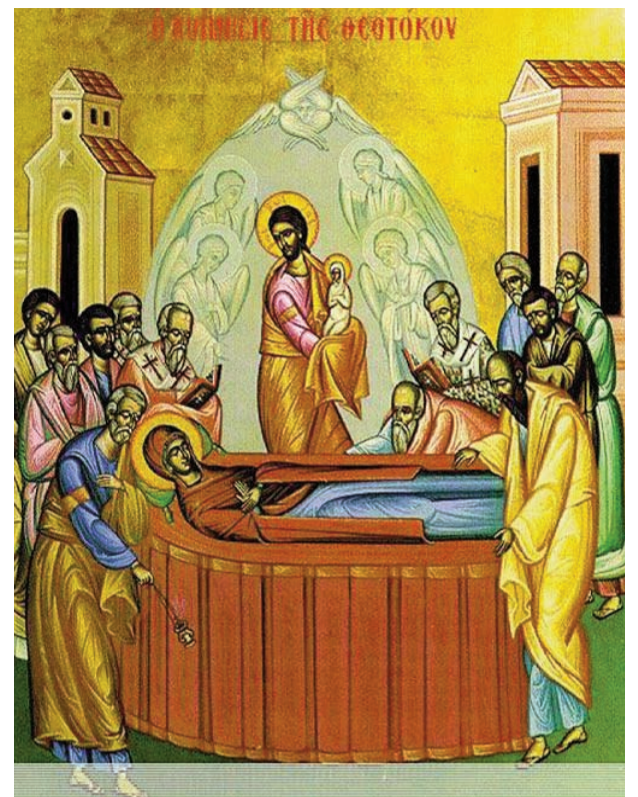
У годину кончини незвичайне світло осяяло кімнату, де лежала Божа Матір: Сам Господь Ісус Христос в оточенні ангелів

Успіння Божої Матері

з'явився і прийняв її пречисту душу. Апостоли поховали пречисте тіло Божої Матері згідно з її бажанням у саду Гефсиманському, в печері, де опочивали тіла її батьків і праведного Йосифа. Під час поховання сталося багато чудес. Від доторкання до гробу Божої Матері сліпі прозрівали, біси виганялись, і всяка хвороба зцілялася. Безліч людей супроводжували її пречисте тіло. Юдейські священники і начальники намагалися розігнати це святе шестя, але Господь невидимо охороняв. Один юдейський священник, на ім'я Афоній, підбіг і схопився за одр, на якому несли тіло Божої Матері, щоб перекинути його. Але невидимий ангел відсік йому обидві руки. Афоній, вражений таким страшним чудом, миттю розкався, і апостол Петро зцілив його.

Через три дні після поховання Божої Матері прибув у Єрусалім апостол Фома, який був відсутній. Він дуже засмутився тим, що не попрощався з Божою Матір'ю, і всією душею жадав поклонитися її пречистому тілу. Апостоли, зглянувшись над ним, вирішили піти і відвалити камінь від могильної печери, щоб дати йому можливість попрощатися з тілом Божої Матері.

Та коли відкрили печеру, то не знайшли в ній пресвятого її тіла, а лише пелени. Здивовані апостоли повернулись усі разом у дім і молилися Богу, щоб Він відкриє їм, що сталося з тілом Божої Матері. Увечері, після завершення трапези, під час молитви

вони почули ангельський спів. Подивившись угору, апостоли побачили в повітрі Божу Матір, оточену ангелами, в сяйві небесної слави.

Божа Мати сказала апостолам: «Радійте! Я з вами повсякчасно, і завжди буду молитовницею вашою перед Богом». Апостоли в радості вигукнули: «Пресвята Богородице, допомагай нам!».

Так Господь Ісус Христос прославив Свою Пресвяту Матір, Він воскресив її і взяв до Себе з пресвятим тілом її і поставив її вище за всіх ангелів Своїх.

Успіння Пресвятої Владичниці, нашої Богородиці, відзначається православною Церквою як одне з великих свят 15 серпня за новим стилем або 28 серпня по-старому. До цього свята християни готуються двотижневим постом, починаючи з першим серпнем. Свято називається Успіння («засинання»), тому що Божа Мати померла тихо через коротке перебування її тіла у гробі, бо через три дні Господь воскресив її і возніс на небо.

Підготував Юрій ЧИГА

Смачне і корисне вино із чорниць

Під час перепису населення восени 2011 року я зайшов у файну господарку мого односельчана і сусіда Семена Гушула (йому кажуть Маноцько), із села Лупчина. Після перепису його газдиня Ілена угостила домашнім вином із малин. Також спробував і вина з афин та гогодзів. Не йшов далі із «куштуванням», бо в кінці Ілена принесла із яблук, але відмовився, щоб не втратив аромат лісових фруктів.

В той час я газдиню нарадив і дав рецепт виготовлення вина із шипшини (горяни кажуть «свербигузка»).

Недавно газдиня Ілена мене угостила вином із шипшини за моїм рецептом. Це просто шампанське, краще за моє. Також мене угостила і новим сортом домашнього вина із ожини (гуцули кажуть чорниці), якого я до сих пір не пив. Воно трошки солодке, бо це залежить від кількості цукру. Надзвичайний аромат вина, і, думаю, що більша алкогольна міцність.

А тепер коротенько розкажу про вино із ожини.

Ожина – надзвичайно ароматна, смачна і корисна ягода. З лікувальною ціллю її варто вживати при недугах паркінсона ж альцгеймера. Боже борони! Також при серцево-судинній недугі її «камінці» роблять очищення шлунку та кишок, ягода заспокійливо впливає на нервову систему людини. І, щонайголовніше, ожина, як ніякі інші ягоди, фрукти, насичена речовинами, які вбивають ракові клітини.

Саме з цієї ягоди найкраще, по-моєму, найсмачніше та найароматніше вино!

В кінці газдиня Ілена Гушул розказала про виготовлення вина з чорниць (ожини). Подаємо рецепт.

– Ожинове вино має унікальний смак і колір, якщо правильно його зробити. За один раз назбираю і приношу додому десятилітрове відро ожини, інколи, бувало, значно більше, бо мала з ким збирати, а тепер діти по своїх хатах. Нелегко збирати ожину, але «смачна» ця робота!

А далі робимо вино. Обмиваємо чорниці в холодній воді, щоб змилися порохи і глина. Вибраємо ягоди із води, але перед цим їх чистимо, бо одні прілі (гнилі), червиві. Розбиваємо ожину макогоном на кашу, заливаємо кип'ячою водою (на одну десятилітрову путню ожини – 7 літрів води); накрити і поставити на добу в темній і прихолодній місці. Назавтра ж все процідити через марлю, густе стиснути, весь той сок перелити у велику скляну бутилку для ферментації (бродіння); у 3 літрах кіп'ятку розчинити 1 кг цукру і додати до тієї рідини. Якщо маємо більше ожини (2-3 путні), то можна обійтися без води (вино вийде густим та запашним), хіба що цукор лише розчинити кіп'ятком.

Колись вино бродило в бутлі, з горловини якої звисав вузький шланг. І тепер ще багато роблять так; горличко бутлі добре заліплювати, аби не «дихало». Сьогодні вже із в цим ділі є прогрес, треба натягнути медичну рукавицю, на горловину бутлі і добре заліпити і поставити десь у темному місці. Коли починає набухати (булькотіти), зробити голкою десь 4-5 проколів, аби не розривало рукавицю, доки бродить.

Як рукавиця зовсім «лежи», як каже газдиня Ілена, здійснити її, вино профільтрувати і тримати в пивниці із кришкою. Бутля повинна бути склова, якщо хоче господиня мати добре вино. Кришка або корок добре закрутити.

Вино тримати у темному і прохолодному місці, щоб довго зберігалось і не втрачало колір – подібний до гранатового соку.

Ю.Ч.

Німецька народна казка

(Продовження з минулого номера)

Одного разу сидів кіт на кухні в палаці й грівся біля вогню, коли входить королівський візничий і лається на всі заставки:

– А щоб воно запалося, сто кіп лиха і королю, і королівні. Хотів піти до корчми трохи випити, в карти згуляти, а тут на тобі, їдь з ними на озеро.

Почув це кіт, вискочив із кухні й щодуху помчав додому, до свого господаря. Прибіг та й каже:

– Коли хочеш стати графом і бути багатим, то гайда зі мною на озеро, будеш там купатися.

Мельників син не знав, що на це й сказати, проте подався за котом до озера, роздягся і стрибнув у воду. А кіт узяв його одягу, заніс у куці й сховав. Щойно він упорався з цим, аж їде король. А кіт як почне лементувати, та так голосно:

– Ох, найласкавіший королю! Мій пан купався тутечки в озері, а якийсь злодюга вкрав його одіж, що лежала на бережку. А тепер вельможний граф не може вилізти з води, бо голий, і як довго там пробуде, то застудиться і помре.

Почувши це, король звелів зупинитися й послав слугу назад до палацу, щоб привіз котресь із королівських убрань.

Гаданий граф зодягся в розкішні шати, і король запросив його сісти в карету, бо дуже полюбив його, думаючи, що то він посилав йому куріпок. Королівна не перечила, бо граф був молодий, гарний і дуже їй сподобався.

А тим часом кіт уже побіг далеко вперед.

Прибігає до великої сіножаті, а там сто косарів траву косять.

– Гей, люди, а чиї це луки? – питає кіт.

– А це великого чарівника.

– То слухайте мене: ось їхатиме король, і коли він запитає, чиї це луки, скажете, що графові. А як не скажете, то будете побиті на смерть.

І побіг далі. Прибігає до однієї ниви, такої великої, що й оком не оглянути. А на тій ниві двісті женців жнуть жито.

– Гей, люди, а чиє це жито?

КІТ У ЧОБОТЯХ

– Чарівникове.

– Ну то слухайте: ось їде за мною король, то коли він запитає, чиє це жито, кажіть – графове. А як цього не зробите, то будете всі побиті на смерть.

Нарешті прибіг кіт до великого лісу, де триста дроворубів стинали величезні дуби на дрова.

– Гей, люди, а чий це ліс?

– Та чарівника.

– Ну то слухайте: ось зараз їхатиме король, і якщо він запитає, чий це ліс, кажіть, що графів. Якщо не скажете, то будете побиті на смерть.

І побіг далі.

А всі люди дивилися йому вслід перелякано, бо кіт був у чоботях і ходив, як людина.

Незабаром прибіг він до палацу, де жив чарівник, сміливо ввійшов і став перед ним. Чарівник зневажливо зиркнув на ката й запитав, чого йому треба. Кіт низенько вклонився і мовив:

– Довелось мені чути, що ти можеш перекинутись у всякого звіра, в якого лишень захочеш: у вовка, лиса чи собаку. Цьому я можу повірити. Але мені не віриться, що ти можеш обернутися на велику тварину, от хоч на слона.

– Це для мене дрібниця, – відказав чарівник і вмить обернувся в слона.

– Оце-то так! А на лева?

– І це для мене ніщо, – мовив чарівник і став перед котом у подобі лева.

Кіт удав, ніби злякався, і скрикнув:

– Це ж неймовірно, нечуване діло! Такого мені й не снилося! Але ще неймовірніш було б, якби ти перекинувся в якусь маленьку тваринку, ну, скажімо, в мишку. Ти, звісно, могутніший за всіх чарівників у світі, але таке, мабуть, і тобі не до снаги.

Чарівник аж розімлів від таких лестоців.

– Авжеж, любий котику, я можу й це, – приязно сказав він і перекинувся в мишку та й почав бігати по кімнаті. А кіт за мишкою, хапнув її з одного стрибка і вмить з'їв.

А тим часом король із графом та принцесою їхали собі неквапом далі й приїхали до великої луки.

– А чиє це сіно? – запитав король.

– Графове, – гукнули косарі, як навчив кіт.

– Гарний клопоть землі маєш, графе, – сказав король.

Потім приїхали до великої ниви.

– Гей, люди, а чиє це жито? – запитав король.

– Графове, – гукнули всі женці.

– О, графе, то й це ж неабиякий шмат земельки.

А тоді приїхали до лісу.

– Гей, люди, а чиї це дрова?

– Графські, – відповіли дроворуби.

Король здивувався ще дужче і сказав:

– Та ви багатий чоловік, графе. Я й не знав, що в моєму королівстві є такі розкішні ліси.

Нарешті приїхали вони до палацу.

Кіт уже стояв на сходах, і тільки-но карета зупинилась унизу, прискочив, відчинив дверцята і мовив:

– Ваша величність, прошу вступити до палацу мого господаря – графа. Його така честь зробить щасливим на все життя.

Король вийшов з карети і не міг надивуватися розкішним палацом, що був, може, більш прекрасніший, ніж його власний. А граф повів королівну в залу, що аж сяяла від золота й самоцвітів.

А потім граф одружився з королівною, і коли помер її батько, сам став королем, а кіт – першим міністром при ньому.

ДІТЯЧІ СТОРІНКИ

Іван Драч

Україна копає городи

Може, рік, може, вік проживе.
А коли вже державу спородить,
Тоді й небо візьме за живе.
Україна копає городи.
Коло них проживуть городи.
Україна лютує й скородить,
Хто б що в брехнях не нагородив.
Україна копає городи.
Сам це бачив. Проїхав наскрізь
Землю пекла, й небесної вроди,
І святих фіалкових узлісь.
Україна копає городи.
Україна – великий город.
Не чекає собі нагороди
Мій великий городній народ.

Володимир Сосюра

Лю! іть Україну

Любіть Україну, як сонце, любіть,
як вітер, і трави, і води...
В годину щасливу і в радості мить,
любіть у годину негоди.
Любіть Україну у сні й наяву,
вишневу свою Україну,
красу її, вічно живу і нову,
і мову її солов'їну.
Між братніх народів, мов садом рясним,
сіяє вона над віками...
Любіть Україну всім серцем своїм
і всіма своїми ділами.
Для нас вона в світі єдина, одна
в просторів солодкому чарі...
Вона у зірках, і у вербах вона,
і в кожному серця ударі,
у квітці, в пташині, в електровогнях,
у пісні у кожній, у думі,
в дитячий усмішці, в дівочих очах

і в стягів багряному шумі...
Як та купина, що горить – не згора,
живе у стежках, у дібровах,
у зойках гудків, і у хвилях Дніпра,
і в хмарах отих пурпурових,
в грому канонад, що розвіяли в прах
чужинців в зелених мундирах,
в багнетах, що в темі пробивали нам шлях
до весен і світлич, і щирих.
Юначе! Хай буде для неї твій сміх,
і сльози, і все до загину...
Не можна любити народів других,
коли ти не любиш Вкраїну!
Дівчино! Як небо її голубе,
люби її кожную хвилину.
Коханий любить не захоче тебе,
коли ти не любиш Вкраїну...
Любіть у труді, у коханні, у бою,
як пісню, що лине зорею...
Всім серцем любіть Україну свою —
і вічні ми будемо з нею!

Віктор ЗУБАР

Крила України

Синьо-жовтий прапор
Процвіта над нами,
Наче синє небо
В полі над житами.
Синьо-жовтий прапор
В сонячній промінні —
Символ щастя-долі,
Крила України.
З волі запорожців
Стяг наш народився,
З духу України

В небесах розвився!
Ми не хочем лити
Крапельни крові,
Постає Вкраїна
З доброти, любові.
Постає Вкраїна
З щирості й сумління,
Шлях їй осінило
Боже Провидіння.
Синьо-жовтий прапор
Процвіта над нами,
Наче синє небо

Юрко Шкрумеляк

Я дитина українська!

Я дитина українська,
Українського роду,
Українці – то є назва
Славного народу.
Україна – то край славний,
Аж по Чорне море,
Україна – то лан пишний,
І степи, і гори.
І як мені України
Щиро не кохати?
Мене ненька по-українськи
Вчила розмовляти.
І як мені України
Щиро не любити?
Мене вчили по-українськи
Господа молити.
За свій рідний край і нарід
Я Господа молю:
Зішли, Боже, Україні
І щастя, і долю!

Сторінки склала Тереза ШЕНДРОЮ

Двадцять років тому

До грудневої революції в селі Марицейка (громада Дарманешти, повіт Сучава) не було церкви. Люди ходили на Богослужіння до Марицеї, чи то Данили.

В давні часи Марицейка була у селищі, й навіть на початку XIX-го століття тут, де нині є Марицейка, був цвинтар. Мій покійний дід Іван Мазуряк (1890-1970) казав мені, що коли робився танець, то парубки танцювали поміж кількома гробами.

Побутує ще така легенда, а саме, що у Зарві (частина лісу коло Віктора Козубаша, нині покійного) був колись монастир й одного року під час страшених дощів вода забрала його... Та легенда залишається легендою!

Під час колективізації, коли мій батько Ністор Курилюк став головою колгоспу, а це було півстоліття тому, був шанс збудувати церкву.

Голова колгоспу села Калафіндешти Константін Алексей, який був другом мого покійного батька, хотів подарувати будівельні матеріали на церкву у Марицейці. Треба було тільки знайти відповідне місце.

Тоді, як і нині, багато мешканців села Марицейка знаходилися в «опозиції» і казали: «А хіба Ністорові треба церкви? Ні, ми проти!»

Аж після 30 років вони «пробудилися»! Так сталося, що в 1994 почали будувати церкву з храмом Святого Андрея. На початку богослужіння відбулося

у школі села Марицейка, а служив священник Петро Яков.

Кілька мешканців Марицейки, між якими Мірча Танасан, Діонізіє Мазуряк, Юрій Курилюк, Сильвестер Костинюк і навіть професор Василь Гавриш ходили селами збирати гроші на церкву.

Треба сказати, що СУР допоміг будувати церкву. За перший мільйон купили 6000 кавалків цегли! А всіх мільйонів було понад 60!

У богослужінні, між іншими, брали участь, Степан Ткачук, Юрій Лукан, Вікентій Николайчук, Василь Цаповець. Нині вони покійні.

Хай їм буде земля пером і пухом!
Весною 1994 р. заклали фундамент і почали будівлю. В 1997 покрили, а в 1998 р. завели електрику.

Так сталося, що 22 жовтня 2000 р. Пімен, архієпископ Радівців і Сучави, посвятив церкву, але з храмом Рождества Богородиці. Так хотіли мешканці.

Хочу нагадати, що Пімен вручив Мірчі Танасану «похвальну грамоту».

Інша фотографія показує тих, що брали участь в той день, коли освячували місце, де мала будуватися церква.

Після трьох років вже освятили і розпис у церкві.

Ось і ім'я отців, які вели тут богослужіння: Петро Яков, Николай Пайку, Флорін Мігайлеску та Георгій Філімон.

Нині тут отцем є Йон Турта.

Микола КУРИЛЮК
Фото автора

Застереження

- * За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- * Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- * Надіслані до редакції матеріали не повертаються.
- * Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.

Подасмо нову адресу по інтернету нашої редакції:

E-mail: ukrainskyi.visnyk@gmail.com

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК

UKRAINSKYI VISNYK

Шеф-редактор

МИХАЙЛО МИХАЙЛЮК

Редактор – Тереза ШЕНДРОУ

Техноредагування і комп'ютерний набір: Тереза ШЕНДРОУ

Редакція: Раду Попеску № 15, Бухарест

Телефони: 0212220755; 0212220737; 0212220748; 0212220724

Друкарня S.C.SMART ORGANIZATION S.R.L., Бухарест, Румунія

Redacția: Radu Popescu Nr. 15, Sector 1, București, România